

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cynllun Rheoli Cynaliadwy

Prosiectau Cydwethredol

Cronfa Amaethyddol Ewrop ar
gyfer Datblygu Gwledig:
Ewrop yn Buddsoddi mewn Ardaloedd Gwledig
European Agricultural Fund for
Rural Development:
Europe Investing in Rural Areas

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Rheoli adnoddau'n gynaliadwy ar y Mynydd Du

Prif gorff: Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

E-bost: Louise.Moon@beacons-npa.gov.uk

Swm Cyllido: £1,004,155

Lleoliad: Y Mynydd Du, Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

Prosiect cydweithredol Partneriaeth Defnydd Tir y Mynydd Du sy'n cynnwys tirlfeddianwyr lleol, porwyr a chyrff rheoleiddio. Ei nod yw sicrhau newidiadau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol drwy gyflwyno dulliau rheoli tir cydweithredol a chynaliadwy ar y Mynydd Du.

Mae'r prosiect yn cynnwys rheoli rhedyn, adfywio grug a diogelu adnoddau mawn. Mae cynlluniau i wella mynediad i dda byw yn helpu i reoli stoc a gwella profiad y rhai sy'n ymweld â'r ardal. Rheoli'r mawndir a'r rhedyn, ochr yn ochr â gwella profiad ymwelwyr, fydd y prif ffocws a chaiff y cymunedau lleol eu cynnwys yn y gwaith drwy ddatblygu rhaglen sgiliau cefn gwlad, ymgysylltu ag ysgolion a chreu cyfleoedd gwaith.

Prosiect cydweithredol i gyflwyno dulliau cynaliadwy a naturiol o reoli perygl llifogydd ger afon Clwyd

Prif gorff: Cadwyn Clwyd Cyfyngedig

E-bost: sarah.jones@cadwynclwyd.co.uk

Swm Cyllido: £330,000

Lleoliad: Afon Clwyd, Pwllglas, i'r de o Rhuthun – Bod Petryal, ar gyrion coedwig Clocaenog

Prosiect ar raddfa'r dirwedd gyfan i leihau'r dŵr sy'n llifo i afon Clwyd pan fydd y llif ar ei anterth, a hybu bioamrywiaeth drwy gyflwyno dulliau naturiol o reoli'r tir, a deall sut y gall hyn arwain at fuddion ehangach os cânt eu defnyddio drwy'r dalgylch cyfan. Y nod yn y tymor hwy yw manteisio ar y cyfleoedd sydd ar gael i ffermwyr, tirlfeddianwyr a'r cyhoedd gydweithio i greu cynefinoedd, lleihau llifogydd a gwella ansawdd dŵr er budd yr ardal leol. Y gobaith yw y bydd y prosiect hwn yn helpu i ddatrys y problemau llifogydd sy'n effeithio ar bobl a busnesau'r ardal.

Gwireddu cyfalaf naturiol mawndiroedd Cymru

Prif gorff: Awdurdod Parc
Cenedlaethol Eryri

Swm Cyllido: £924,956

E-bost: rhys.owen@eryri.llyw.cymru
rachel.harvey@eryri.llyw.cymru

Lleoliad: Cymru gyfan

Nod y prosiect hwn yw trawsnewid a gwella mawndiroedd ar hyd a lled Cymru ar y cyd â rhanddeiliad a chymunedau. Bydd y prosiect yn ceisio creu sefydlogrwydd ecolegol a dulliau cynaliadwy o reoli mawndiroedd. Y gobaith yw y bydd y prosiect yn cael ei roi ar waith ar raddfa'r dirwedd gyfan (e.e. dalgylch) neu sector cyfan (ee safleoedd gwarchodedig), ac y bydd yn gyfle i bartneriaid ddatblygu arbenigedd a meithrin gallu ym maes adfer mawndiroedd.

Bydd y prosiect hwn yn helpu i gyrraedd y targed a bennwyd ar gyfer 2020 i sicrhau bod mawndiroedd yn cael eu rheoli'n gynaliadwy. Drwy weithio ar y cyd, bydd modd sicrhau buddion amgylcheddol amrywiol drwy barhau i gydweithredu â'r systemau presennol a drwy waith cyfalaf i fynd i'r afael â'r agweddau hynny ar adfer mawndiroedd sy'n 'anodd ei wneud.' Bydd hyn yn arwain at ddulliau rheoli cynaliadwy mwy hirdymor a gaiff eu hariannu drwy daliadau am wasanaethau ecosystemau (PES). Bydd gweithgareddau eraill yn arwain at ddulliau mwy gydgysylltiedig â chydlynol o weithio gan gynnwys ym maes cyllid allanol, hyfforddiant, addysg, caffael PES, monitro a gwaith ymchwil yn ymwneud â mawndiroedd Cymru.

Datblygu gallu dalgylchoedd i wrthsefyll newidiadau (BRICs)

Prif gorff: PLANED

Swm Cyllido: £609,549

E-bost: paul.renfro@
pembrokeshirecoastalforum.org.uk

Lleoliad: Sir Benfro

Prosiect, gan arweiniad PLANED, i weithredu ar y cyd ar raddfa'r dirwedd gyfan gan ddwyn partneriaid o bob rhan o'r gadwyn gyflenwi ynghyd mewn tri dalgylch i ddatblygu cynlluniau i liniaru effeithiau'r newid yn yr hinsawdd, i gymryd camau i wella pridd, rheoli dŵr, a gwella cynefinoedd. Bydd y partneriaid hyn yn cynnwys rheolwyr tir, diwydiant a chymunedau. Y gobaith yw y bydd gwaith yn mynd rhagddo mewn tri is-dalgylch amrywiol, yn cynnwys tua 50 o ffermydd, i roi'r prosiect ar waith; mae'r buddion ehangach yn cynnwys diogelu dŵr yfed.

Talu am wasanaethau ecosystemau: Pumlumon

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Natur
Sir Drefaldwyn

E-bost: clive@montwt.co.uk

Swm Cyllido: £269,319

Lleoliad: Mynyddoedd Cambria

Prosiect cydweithredol sy'n dwyn cymunedau lleol, rheolwyr tir, asiantaethau statudol a busnesau ynghyd i ailgysylltu'n gymdeithasol ac yn economaidd â'r amgylchedd naturiol yn eu hardal. Drwy gynnwys proses o ddysgu ar y cyd drwy gyfrwng prosiectau a chyrrff PES eraill yng Nghymru a'r tu hwnt, y gobaith yw y bydd y prosiect hwn yn sicrhau gwerth ychwanegol sylweddol. Nid yw nifer o gynlluniau a phrosiectau arloesol wedi llwyddo eto i sicrhau cytundebau PES pendant; drwy rannu gwybodaeth a'r hyn a ddysgwyd o'r prosiect hwn ag arloeswyr PES eraill, gall y prosiect hwn wneud cyfraniad gwirioneddol i ddatblygu PES yn ehangach.

Gan adeiladu ar waith blaenorol, bydd y prosiect yn archwilio ac yn ymchwilio i ddulliau newydd o sefydlu cytundebau Talu am Wasanaethau Ecosystemau (PES) fel system hunangynhaliol o reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy yn yr hirdymor.

Cynllun gwella gwasanaethau ecosystemau Fferm Ifan

Prif gorff: Fferm Ifan

E-bost: ffermifan@gmail.com

Swm Cyllido: £696,352

Lleoliad: Ardal Conwy Uchaf

Prosiect cydweithredol dan arweiniad ffermwyr i gymryd camau ar raddfa'r dirwedd gyfan i gryfhau'r ecosystem a'r gwasanaethau y maent yn eu darparu, a hynny drwy ddulliau rheoli tir. Mae 11 o ffermwyr yn rhan o brosiect Fferm Ifan, a'r nod yw gwella a rheoli adnoddau naturiol mewn ffordd fwy cynaliadwy ac effeithlon.

Mae tua 2,456 Ha wedi'u cynnwys yn y prosiect, a chaiff dulliau rheoli tir penodol eu cyflwyno a fydd hefyd yn sicrhau buddion economaidd-gymdeithasol i'r 11 o ffermydd a'r gymuned wledig ehangach y mae Fferm Ifan yn rhan ohoni.

Rheoli dalgylch naturiol Barrog

Prif gorff: Coed Cymru Cyf

Swm Cyllido: £299,728

E-bost: garethd@coedcymru.org.uk

Lleoliad: Llanfair Talhaearn, Conwy

Prosiect dan arweiniad Coed Cymru Cyf sy'n dwyn partneriaid o'r gymuned ffermio lleol ynghyd i newid arferion rheoli tir yn nalgylch Nant Barrog ac Elwy er mwyn medru storio mwy o ddŵr ar y llethrau a lleihau perygl llifogydd islaw ym mhentref Llanfair Talhaearn. Y bwriad yw rheoli perygl llifogydd drwy ymyrryd mewn ffyrdd naturiol â'r tir, fel plannu gwrychoedd a gyliau, defnyddio dulliau gwell o reoli coetiroedd ar lan afon, creu argaeau malurion pren a newid dulliau o reoli tir er mwyn lleihau dŵr ffo a lleihau'r dŵr sy'n cyrraedd amddiffynfeydd rhag llifogydd i lawr yr afon pan fydd y llif ar ei anterth.

Coetiroedd Integredig Cymru: Nature Based Solutions

Prif gorff: Coed Cymru Cyf

Swm Cyllido: £413,194

E-bost: garethd@coedcymru.org.uk

Lleoliad: Cymru gyfan

Prosiect ar raddfa'r dirwedd gyfan i helpu rhanbarthau penodol ar hyd a lled Cymru i gynnal a chreu coetiroedd ac i adfer, cynnal a chreu gwrychoedd. Mae'r prosiect yn cynnig amrywiaeth eang o fuddion ac yn cynnwys dros hanner coetiroedd Cymru. Mae'n ceisio sefydlu dulliau o sicrhau: (a) bod coetiroedd Cymru yn cael eu cynnal a'u gwella a (b) bod coetiroedd a choed yn cyflawni eu potensial llawn ar dirwedd Cymru, ac yn parhau i gynnig buddion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd.

Golygfa Gwydyr: Pobl a Choedwigoedd

Prif gorff: Golygfa Gwydyr

Swm Cyllido: £232,478

E-bost: rogerd@golygfagwydyr.org

Lleoliad: Conwy

Prosiect cymunedol sy'n gobeithio adeiladu ar y broses o ddatblygu sgiliau a meithrin gallu a ddechreuwyd ac a gwblhawyd gyda chymorth y Gronfa Natur. Rhan ganolog o'r prosiect fydd rheoli a defnyddio adnoddau'r tir i: wella bioamrywiaeth a chyfleusterau hamdden; datblygu systemau rheoli cymunedol cynaliadwy; a hyrwyddo cymunedau sy'n fwy cynaliadwy ac iach ac sydd ag ymdeimlad gwell o le.

Mae'r prosiect hwn yn adfer ac yn rheoli arboretwm 3 hectar ac yn rheoli plot planhigfa conwydd ungnwd 11 hectar (Caerdroida) yn gynaliadwy gan sicrhau manteision lluosog i'r amgylchedd a'r gymuned leol.

Partneriaeth Rhostiroedd Powys

Prif gorff: Ireland Moor Conservation Ltd

Swm Cyllido: £600,000

E-bost: will@irelandmoor.com

Lleoliad: Powys

Prosiect ar raddfa'r dirwedd gyfan i annog y rhai sy'n byw ac yn gweithio ar y rhostiroedd i weithio ar y cyd i'w hadfer. Y nod yw sicrhau buddion amrywiol gan gynnwys gwella iechyd cyhoeddus, a rhannu sgiliau ac addysg. Bydd rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys tîrfeddianwyr, ffermwyr a chymunedau, yn creu amgylchedd llawn bywyd ar y rhostiroedd er mwyn hybu bioamrywiaeth a sicrhau manteision economaidd a chymdeithasol i'r ardal.

Y gobaith yw creu menter strategol gyffrous ym Mhowys a gwneud y mwyaf o bron 20,000 erw o rostir, sy'n ymestyn o Ddyffryn Ewias yn ardal ddeheuol y sir i dir comin Bugeildy yn y gogledd, er mwyn i bobl leol, yn ogystal ag ymwelwyr eu mwynhau, ac er mwyn creu cyfleoedd busnes a chreu swyddi yng nghefn gwlad a rhoi hwb i'r economi wledig.

Cynllun Dalgylch Afon Eden

Prif gorff: Awdurdod Parc
Cenedlaethol Eryri

Swm Cyllido: £815,444

E-bost: Rhys.Owen@eryri-npa.gov.uk &
Sam.Price@eryri.llyw.cymru

Lleoliad: Dyffryn Eden, Gwynedd

Prosiect dan arweiniad ffermwyr sy'n canolbwyntio ar wella ansawdd ecolegol Afon Eden a'i llednentydd ar raddfa'r dalgylch gyfan drwy blannu a rheoli coed collddail brodorol. Bydd y buddion eraill yn cynnwys gwella cynefinoedd naturiol ac atal erydiad.

Bwriedir i grŵp o hyd at 22 o fusnesau fferm yn yr ardal cadwraeth arbennig hon i gydweithredu i roi'r prosiect ar waith. Thema gyffredinol y prosiect yw gwella dalgylch yr afon, yn enwedig o ran diogelu'r misglod perlau dŵr croyw. Caiff hyn ei wneud drwy weithio gyda ffermwyr ac ymgysylltu â'r gymuned leol i gymryd camau amrywiol a fydd yn cryfhau ecoleg y dalgylch ac yn datblygu dulliau cynaliadwy o reoli tir.

Pennal 2050 & Mynd i'r afael â materion amgylcheddol a chymdeithasol drwy atebion yn seiliedig ar natur yn nalgylch Dyfi

Prif gorff: Partneriaeth Pennal Ltd

Swm Cyllido: £818,283.00

E-bost: pennalpartners@aol.com

Lleoliad: Ardal Dalgylch Dyfi, Pennal

Cynllun strategol hirdymor uchelgeisiol, a'i nod yw datblygu cymuned wledig gref a chynaliadwy yn seiliedig ar bartneriaeth gymunedol gydweithredol ar raddfa'r dirwedd gyfan o dros 40 o bartneriaid. Mae tirfeddianwyr, grwpiau cymunedol, cyrff amgylcheddol, undebau amaethyddol a busnesau lleol yn canolbwyntio ar ddatrys nifer o broblemau lleol gan gynnwys cynlluniau gwell i reoli a lliniaru llifogydd ar yr arfordir ac ucheldir y dalgylch; gwella ansawdd y dŵr/afon; hybu bioamrywiaeth a chynefinoedd; gwella mynediad; creu cyfleoedd gwaith, twristiaeth ac iechyd; cryfhau cadernid yr economi a'r gymdeithas.

Tir a Môr Llŷn – Land and Sea

Prif gorff: Cyngor Gwynedd

Swm Cyllido: £700,000

E-bost: arweljones@gwynedd.llyw.cymru

Lleoliad: Pen Llŷn

Partneriaeth Tirwedd Llŷn sy'n arwain y prosiect cydweithredol hwn ac mae grwpiau statudol, amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol yn rhan ohono. Mae'r prosiect yn canolbwyntio ar ddatrys problemau sy'n effeithio ar adnoddau naturiol yn yr ardal. Nod y prosiect hwn yw cynnal ac ehangu sribyn di-dor o gynefinoedd amrywiol ar hyd ar arfordir, gweithio gyda ffermwyr i greu coridorau i'w cysylltu â llwybr arfordir Cymru, creu cyfleoedd hamdden a chyfleoedd hybu iechyd.

Bydd y prosiect hefyd yn ystyried y syniad o 'dalw am ganlyniadau' gyda chymorth tair fferm sy'n eiddo i'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol. Y nod yw creu model ac annog y gymuned ehangach i dreialu a mabwysiadu'r dull newydd o weithredu.

Cysylltiadau Cymunedau Tir Comin Uwch Gwyrfa

Prif gorff: Awdurdod Parc
Cenedlaethol Eryri

Swm Cyllido: £418,010

E-bost: Rhys.Owen@eryri-npa.gov.uk &
dion.roberts@eryri.llyw.cymru

Lleoliad: Caernarfon, Gwynedd

Mae'r prosiect hwn yn gweithredu yn ardal Tir Comin Uwch Gwyrfa sy'n ymestyn o gyrion tref i gopa anghysbell Mynydd Mawr. Mae'n cynnwys amrywiaeth o gynefinoedd, gyda rhostiroedd eang a glaswelltir asid, llyn, gwlypdiroedd corsiog a rhai mignenni yn ogystal â chwareli llechi segur a rhai safleoedd o ddiddordeb archeolegol.

Nod y prosiect arloesol hwn yw trawsnewid Tir Comin Uwch Gwyrfa drwy ei ailgysylltu â chymunedau lleol. Bydd yn galluogi porwyr i gydweithio'n well i bori'r Tir Comin a hynny er mwyn hybu bioamrywiaeth ac er mwyn creu buddion i'r economi gwledig lleol. Bydd y gweithgareddau ymarferol yn canolbwyntio ar leihau peryglon tân yn yr ardal drwy gael gwared ar brysg a gwella trefniadau rheoli da byw i helpu i wella cynefinoedd, cyflwr y pridd ac ansawdd y dŵr.

Nod y prosiect yw dwyn grwpiau cymunedol lleol, plant ysgol a chynghorau cymuned ynghyd i benderfynu ar hyn y maent am ei weld yn digwydd i wella mynediad a'r gallu i ddefnyddio'r tir comin at ddibenion hamdden.

Cysylltu Cymunedau â Natur: Mynydd Helygain

Prif gorff: Cyngor Sir y Fflint

Swm Cyllido: £285,000

E-bost:

Lleoliad: Mynydd Helygain, Sir y Fflint

Mae Mynydd Helygain yn ardal ychydig o dan 800 hectar o dir comin agored i bawb, sydd wedi'i ddynodi yn Safle o Ddiddirdeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) a 610 hectar fel Ardal Cadwraeth Arbennig. Mae'r comin a'i hadnoddau naturiol yn allweddol i ffyniant y cymunedau hyn yn y dyfodol.

Y partneriaid sy'n rhan o'r prosiect yw'r Awdurdodau Lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru, Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru, y Gwasanaethau Tân ac Achub, chwarel leol a thirfeddianwyr, a'r nod yw mynd i'r afael â'r heriau sy'n wynebu'r Comin. Nod y prosiect yw creu tir comin o safon, wedi'i reoli'n dda ar gyfer cyfleoedd hamdden i'r cymunedau cyfagos, gan ddatblygu sgiliau i helpu i gyfoethogi eu bywydau, gan arwain at gymunedau cryfach a iachach.

Cynnal tirwedd Caerffili

Prif gorff: Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili

Swm Cyllido: £295,987

E-bost: EADONK@CAERPHILLY.GOV.UK

Lleoliad: Caerffili

Mae'r prosiect hwn yn canlbwyntio ar ddarn eang o dir i'r de o Gaerffili sy'n ffinio â Chaerdydd a Chasnewydd sy'n cynnwys amrywiaeth eang o gynefinoedd a rhywogaethau a safleoedd dynodedig. Caiff y prosiect ei ddatblygu ar y cyd gan Bartneriaeth Tirwedd Caerffili a fydd yn efelychu model y byrddau gwasanaeth lleol, ac yn cynnwys amrywiaeth eang o bartneriaid.

Un o'r prif flaenoriaethau fydd gwella amrywiaeth, mynediad a chyfleusterau hamdden awyr agored heb niweidio neu fygwth cynefinoedd a rhywogaethau yn yr ardal. Bydd hyn hefyd yn cynnig cymorth ariannol i gyflogi arbenigwr ymarfer corff y GIG i weithio gyda rhai o'r cymunedau mwyaf difreintiedig yng nghyffiniau Caerffili a chreu cyfleoedd i annog pobl i gerdded mwy. Bydd pobl sydd â chyflyrau iechyd llai difrifol hefyd yn cael hannog i ddefnyddio'r safleoedd awyr agored er lles eu hiechyd.

Bioamrywiaeth a Busnes

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Natur
Gogledd Cymru

Swm Cyllido: £388,438

E-bost: acljones@wildlifetrustswales.org

Lleoliad: Wardiau gwledig
Holt a Marchwiel

Ffocws y prosiect hwn yw safle gwledig eang Ystâd Ddiwydiannol Wrecsam (550ha) a'r cymunedau gwledig cyfagos. Bydd busnesau, tîrffeddiannwyr, ffermwyr a grwpiau cymunedol yn cydweithredu i gryfhau ecosystemau ar y dirwedd, gan sicrhau bod yr ardal yn atyniadol i fusnesau.

Bydd pwyslais ar y seilwaith gwyrdd gan gynnwys plannu blodau gwyllt, adfer llwybrau troed cyhoeddus, plannu coed brodorol, annog pobl i ddefnyddio systemau draenio cynaliadwy a dangos dulliau peiranyddol meddal a fydd yn helpu i gronni dŵr wyneb a gwella coridorau bywyd gwyllt yn ogystal â chreu lle brafach i'r rhai sy'n gweithio yn yr ardal. Rhan o amcanion hirdymor y prosiect yw ymgysylltu â'r cymunedau lleol cyfagos a chynnig cyfleoedd i wirfoddolwyr fod yn rhan o'r prosiect, gan greu naws am le.

Partneriaeth Rhosdir Gogledd Cymru

Prif gorff: Partneriaeth Rhostir Gogledd Cymru CBC

E-bost: emmastory@rhug.co.uk

Swm Cyllido: £700,000

Lleoliad: Berwyn a'r Migneint, Gogledd Cymru

Mae'r prosiect cydweithredol hwn yn canolbwyntio ar y Berwyn a'r Migneint yng Ngogledd Cymru a'i nod yw gwella'r rhostiroedd drwy weithredu o'r gwaelod i fyny, dan arweiniad y rhai sy'n byw ac yn gweithio ar y rhostiroedd a'r ardaloedd cyfagos.

Mae amrywiaeth o gynefinoedd ar y dirwedd ac mae nifer fawr o ymwelwyr a chymunedau'n eu mwynhau. Mae nifer o gyfleoedd i ddenu twristiaid ac i greu cyfleoedd busnes. Mae nifer o broblemau yn yr ardal hefyd, ee tipio anghyfreithlon a gyrru'n anghyfreithlon oddi ar y ffordd.

Gyda'i gilydd, maent yn cymryd camau i wella'r dirwedd gan ddefnyddio tystiolaeth wyddonol, eu sgiliau a'u harbenigedd i fynd i'r afael â'r heriau ac i wella dulliau o reoli grug a threfniadau pori i adfer cyflwr y cynefin. Y nod yn y tymor hir yw denu'r rugiar, y gornchwigen, y gylfinir a'r cornicyll aur yn ôl i'r cynefin.

Dolydd Dolau Dyfi

Prif gorff: Pont Cymru

E-bost: julia.korn@pontcymru.org

Swm Cyllido: £467,114

Lleoliad: Iseldir dalgych afon Dyfi, Gwynedd

Mae'r prosiect cydweithredol hwn yn canolbwyntio ar gyfuno adnoddau naturiol â buddion iechyd a lles yn ardal afon Dyfi.

Nod y prosiect yw mynd i'r afael â heriau drwy wella ardaloedd penodol o'r dirwedd a chysylltu pobl â natur. Caiff arian ei fuddsoddi hefyd i wella mynediad a hyrwyddo'r ardal er mwyn annog pobl leol ac ymwelwyr i ddefnyddio'r awyr agored ac i greu lleoedd diogel a phleserus i ymweld â nhw.

Bydd gweithgareddau eraill yn mynd rhagddynt hefyd fel sefydlu rhwydwaith o wirfoddolwyr lleol, prosiect celf a rhaglen "cerdded i dramatig iechyd" o bosibl. Gall y rhai a fydd yn elwa ar y prosiect gynnwys busnesau fferm a chymunedau gwledig, gan gynnwys cyflogi contractwyr lleol a hybu busnesau twristiaeth lleol.

Dulliau Naturiol o Adfer Tirweddau Byw

Prif gorff: Cyngor Sir Ddinbych
(Ardal o HarddwchNaturiol Eithriadol
Brynau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy)

Swm Cyllido: £561,391

Lleoliad: Brynau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

E-bost: Rachel.jones@denbighshire.gov.
uk

Bydd 10 corff yn rhan o'r prosiect cydweithredol hwn a'r nod cyffredin fydd ymdrin â phroblemau sy'n effeithio ar gymunedau gwledig yr ardal. Y bwriad yw gwneud y gorau o oddeutu 40 o safleoedd ar y dirwedd gan wella cynefinoedd a chyflwr y pridd, sicrhau nad oes rhagor o rywogaethau'n diflannu, gwella'r broses o ailgylchu maetholion a chynyddu'r posibilrwydd o storio carbon.

Nod y prosiect yw adfer sgiliau rheoli tir traddodiadol a datblygu sgiliau newydd a chyfleoedd busnes posibl gan fanteisio ar brofiadau'r cydweithredwyr amrywiol a drwy ennyn diddordeb pobl ifanc yr ardal.

Cryfhau Coetiroedd Eiconig Cymru

Prif gorff: Coed Cymru Cyf

Swm Cyllido: £563,400

E-bost: garethd@coedcymru.org.uk

Lleoliad: Nifer o leoliadau drwy Gymru

Nod y prosiect hwn yw canolbwyntio ar gynefinoedd coetiroedd eiconig Cymru a'u gwella. Gan fod y rhan fwyaf o'r coetiroedd eiconig a hynafol hyn yn nwylo perchnogion preifat, mae'n allweddol sicrhau cydweithrediad rhwng tîrfeddianwyr, rheolwr a defnyddwyr. Bydd y prosiect yn adeiladu ar y gwaith ymgysylltu a'r partneriaethau sydd ar waith i wella nifer o goetiroedd ar hyd y lled Cymru. Drwy hyn bydd modd i'r safleoedd amrywiol rannu syniadau a gwybodaeth i sicrhau bod y camau priodol yn cael eu cymryd i ymdrin â bygythiadau fel rhywogaethau a chlefydau goresgynnol.

Bydd y prosiect hefyd yn helpu i ddatblygu dulliau o gynhyrchu pren yn gynaliadwy, ymchwilio i gyfleoedd eraill i gynhyrchu incwm a threialu opsiynau ar gyfer cynorthwyo coetiroedd ar ôl Brexit i ddatblygu modelau o gymorth hunangynhaliol.

Lles yr Afon: Atebion seiliedig ar natur yn nalgylch afon Dyfrdwy

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru

E-bost: lynbyrne@wildlifetrustswales.org

Swm Cyllido: £700,000

Lleoliad: Dalgylch Afon Dyfrdwy yng Ngogledd Cymru

Mae'r prosiect hwn yn canolbwyntio ar ddalgylch gyfan afon Dyfrdwy yng Ngogledd Cymru gan gynnwys nifer o afonydd, llynnoedd a chronfeydd dŵr. Mae'r ardal yn cynnwys pum awdurdod lleol, y Parc Cenedlaethol a nifer o safleoedd dynodedig.

Mae'r prosiect yn anelu at fynd i'r afael â'r problemau niferus sy'n wynebu'r dalgylch gan amrywio o lifogydd, erydiad pridd ac ansawdd dŵr i ddiweithdra ac amddifadedd cymdeithasol hirdymor a datblygu grŵp o gyrff cydweithredol gan gynnwys AHNE Dyffryn Dyfrdwy, Cyfoeth Naturiol Cymru, Ymddiriedolaethau Natur a Bryniau Clwyd a'r Parc Cenedlaethol i weithredu atebion yn seiliedig ar natur a chynnwys y gymuned.

Ucheldiroedd Cadarn De-ddwyrain Cymru

Prif gorff: Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

E-bost: alvin.nicholas@torfaen.gov.uk

Swm Cyllido: £399,000

Lleoliad: Torfaen, Caerffili a Blaenau Gwent

Mae tirwedd yr ucheldir yn Nhorfaen, Caerffili a Blaenau Gwent yn wynebu nifer o broblemau sy'n amrywio o drosedd tirwedd, a diflaniad cynefinoedd i seilwaith gwael a chymunedau gwasgaredig. Gan adeiladu ar gynlluniau ymgysylltu blaenorol, bydd y prosiect yn datblygu camau cydweithredol i wella'r ucheldiroedd, yn cefnogi mentrau fferm, yn gwella profiadau i ymwelwyr ac yn creu cymunedau mwy cadarn.

Bydd y tri awdurdod lleol, yr heddlu, y gwasanaethau tân ac achub, cymdeithasau tir comin, grwpiau gweithredu, undebau amaethyddol a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn cydweithredu i roi'r prosiect ar waith. Ar y dechrau, bydd y pwyslais ar reoli tir i wella cyflwr y pridd ac ansawdd y dŵr, bioamrywiaeth a storio carbon.

Yr amcanion eraill fydd cryfhau'r berthynas rhwng rhanddeiliaid a defnyddwyr y tir comin i hybu cymunedau'r ucheldir, meithrin gallu drwy greu cyfleoedd i wirfoddoli a hyfforddi, ymgysylltu â'r gymuned, creu ffermydd mwy cystadleuol a hyfyw drwy eu hannog i arallgyfeirio, a datblygu cyfleoedd busnes arloesol.

Trwy'r Twyni Tywod: Dulliau cynaliadwy o reoli tirwedd arfordirol Pen-y-bont ar Ogwr

Prif gorff: Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Swm Cyllido: £312,541

E-bost: Mark.Blackmore@bridgend.gov.uk

Lleoliad: Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cynffig, Pen-y-bont ar Ogwr

Bydd ardal y prosiect hwn yn cwmpasu tirwedd Twyni Cynffig a Merthyr Mawr yn Ne Cymru.

Nod y prosiect yw creu cydweithrediad parhaus rhwng rheolwyr y tir a'r warchodfa a tirlfeddianwyr, defnyddwyr a buddiolwyr. I helpu i reoli'r dirwedd arfordirol hon yn gynaliadwy er mwyn gwella bioamrywiaeth a sicrhau buddion i'r gymuned leol. Y nod yw manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd iechyd a lles drwy gynnal a chadw llwybrau cerdded hygyrch a mannau gwyrdd o safon.

Bydd y prosiect hefyd yn gyfle i weithio ar y cyd â busnesau lleol fel y clwb golff gan eu helpu i gyflawni eu huchelgais o sicrhau label ECO y GEO.

Iachau a Chofio (De-orllewin Môn)

Prif gorff: Bodorgan Environmental Management Ltd.

E-bost: kate.coyle@bodorgan.com

Swm Cyllido: £595 000

Lleoliad: De-orllewin Môn

Nod y prosiect cydweithredol hwn, ar raddfa'r dirwedd gyfan, yw adfywio tirweddau De-orllewin Môn drwy wella'r ecosystemau a chreu mwy o gyfleoedd i bobl fwynhau adnoddau naturiol cyfoethog yr ardal. Byddant yn cydweithredu i wella cynefinoedd yr afonydd, y gwlypdiroedd, yr arfordir a'r tir.

Bydd y prosiect yn ceisio gwella mynediad i'r ardal, yn ffisegol drwy wella'r seilwath, ac yn gymdeithasol drwy sicrhau bod gwybodaeth hanesyddol ar gael sy'n disgrifio'r seilwaith milwrol o'r Ail Ryfel Byd sydd i'w weld o hyd. Bydd llwybr troed da a fydd yn cysylltu'r ardal â Llwybr Arfordir Cymru ac yn archwilio'r posibilrwydd o greu llwybr beicio oddi ar y ffordd i'r traethau lleol ac i safleoedd diddorol. Bydd ffensys yn cael eu codi a bydd gwaith yn mynd rhagddo i wella ansawdd y dŵr yn yr afonydd ac i wella'u glannau drwy gael gwared ar rywogaethau goresgynnol.

Coetir Anian – Cambrian Wildwood

Prif gorff: Sefydliad Tir Gwyllt Cymru

E-bost: admin@cambrianwildwood.org

Swm Cyllido: £566,024

Lleoliad: Machynlleth

Bydd y prosiect hwn yn canolbwyntio ar ardal 140ha ym Mwlich Corog ym Mynyddoedd Cambria gan adfer cynefinoedd a cysylltu coetiroedd gan helpu i gryfhau'r ecosystem a gwella bioamrywiaeth. Bydd y gwaith yn cynnwys cau ffosydd draenio a chynyddu tyfiant mewn yn y coetiroedd i helpu i leihau llif y dŵr, gwella ansawdd dŵr, a storio mwy o garbon mewn pridd a choed.

Bydd y prosiect hefyd yn creu mwy o gyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau hamdden a mwynhau natur. Mae cynlluniau hefyd i ymgysylltu â'r cyhoedd, meithrin sgiliau, datblygu rhaglen addysgol i ysgolion cynradd, cynnig cyrsiau i bobl ifanc a gweithgareddau ar y safle, gan gynnwys gwirfoddoli.

Adfer Dalgylch Taf Bargoed

Prif gorff: Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful

Swm Cyllido: £417,000

E-bost: Rachel.Morton@merthyr.gov.uk

Lleoliad: Dalgylch Afon Taf Bargoed

Nod y prosiect hwn yw cyflwyno dulliau cynaliadwy o reoli dalgylch afon Taf Bargoed ym Merthyr Tudful. Bydd grŵp hirsefydlog o bartneriaid yn cydweithredu i roi'r prosiect ar waith gyda'r gymuned leol a rhan ganolog o'r prosiect fydd y gwaith o adfer y llyn llawn silt ym Mharc Taf Bargoed.

Bydd y prosiect yn cyflwyno dulliau cynaliadwy o reoli'r ucheldir a fydd yn: adfer safle poblogaidd i'r cymunedau lleol ei ddefnyddio a'i fwynhau; lleihau'r silt yn y dŵr; hybu bioamrywiaeth a chryfhau amgylchedd ecolegol; gwella ansawdd dŵr a lleihau'r perygl llifogydd yn y cymunedau lleol. Ffermydd lleol, busnesau hamdden a chymunedau Bedlinog, Trelewis a Threharris fydd yn elwa fwyaf o'r prosiect.

Cydweithredu ar y Comin – Common Collaboration

Prif gorff: Cymdeithas Cominwyr Gelligaer a Merthyr

Swm Cyllido: £255,987

E-bost: commoners@gmx.co.uk
ranger@gmcommon.org

Lleoliad: Tir Comin Gelligaer a Merthyr

Nod y prosiect cydweithredol hwn yw gwella Tir Comin Gelligaer a Merthyr. Mae'r aelodau'n cynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru, Cadw, yr Heddlu, Cyngorau Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a Chaerffili, Cymdeithas Cominwyr Gelligaer a Merthyr, y trigolion lleol a grwpiau a chanddynt fuddiant penodol fel cerddwyr, beicwyr a Chlwb Barcut a Pharagleidio De-ddwyrain Cymru.

Mae nifer o aelodau'r grŵp yn dod o'r gymuned leol ac maent yn cydweithredu i adfer tirwedd y tir comin trwy fabwysiadu egwyddorion cynaliadwy o reoli adnoddau naturiol. Bydd y prosiect yn ymdrin â nifer o ffactorau cymdeithasol – ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yn benodol, fel gyrru'n anghyfreithlon oddi ar y ffordd, tipio anghyfreithlon a gadael sbwriel ar ymyl y ffordd, gadael i anifeiliaid bori ar ymyl y ffordd a diffyg rheolaeth dros y tir yn ogystal â pori cynaliadwy ac adfer cynefinoedd.

Dyffryn Tywi: Tirwedd Hanesyddol Ein Bro – Tywi Valley Historic Landscape

Prif gorff: Gerddi Botaneg
Cenedlaethol Cymru

E-bost: rob.thomas@gardenofwales.org.uk

Swm Cyllido: £698,000

Lleoliad: Dyffryn Tywi, Sir Gaerfyrddin

Nod y prosiect cydweithredol hwn, ar raddfa'r dirwedd gyfan, yw cyfuno ac integreiddio'r gwaith o reoli ardal arbennig yn Nyffryn Tywi, rhwng Caerfyrddin a Llandeilo, er budd bywyd gwyllt, treftadaeth a chymunedau'r ardal a hynny drwy gryfhau'r rhwydwaith o dirfeddianwyr, rheolwyr tir ac arbenigwyr.

Bydd y prosiect yn galluogi tirfeddianwyr a rheolwyr i fanteisio ar wybodaeth a chyngor arbenigol a gwaith i wella'r parcdir hanesyddol. Mae'r ardal yn gyrchfan gwych ar gyfer amrywiaeth eang o weithgareddau hamdden, gan gynnwys cerdded, rhedeg, beicio, archaeoleg, garddwriaeth, arolygu ecolegol ac ymweld â ffermydd.

Mae'r prosiect hefyd yn cynnig cyfleoedd i hybu iechyd fel gweithio gyda Down To Earth, menter gymdeithasol lwyddiannus.

Creu Cysylltiadau Gwell: Bioamrywiaeth yn ein Cymunedau

Prif gorff: Cwm Arian Renewable
Energy (Care) Ltd

E-bost: holly@cwmarian.org.uk

Swm Cyllido: £213,975

Lleoliad: Wardiau cymunedol
Clydau, Crydmych, Cilgerran a Llandudoch

Prosiect rheoli tir yw Creu Cysylltiadau Gwell ac mae'n cael ei arwain gan y gymuned. Mae'n gweithredu yng Ngogledd Sir Benfro a'i nod yw helpu cymunedau i wrthsefyll y newid yn yr hinsawdd, creu ymdeimlad o le a gwella cydlyniant a lles cymunedol. Yn ganolog i hyn oll yw'r gwaith o wella adnoddau naturiol yn yr ardal gyda chymorth y bobl leol. Bydd y prosiect yn cael ei roi ar waith yn wardiau Clydau, Crymmych, Cilgerran a Llandudoch a bydd yn canolbwyntio ar amddiffyn a diogelu ardaloedd sydd eisoes yn gyfoethog o ran eu bioamrywiaeth, a datblygu cysylltiadau rhwng yr ardaloedd hyn drwy blannu coed a gwrychoedd, ffensio, gwaith draenio ac asesu'r seilwaith gwyrdd.

Mae'r prosiect yn cynnig cyfleoedd i gymryd rhan mewn rhaglen wyddoniaeth i ddinasyddion, ac i ddatblygu sgiliau ehangach ac yn ceisio buddsoddi mewn gweithgareddau cymunedol, gan gynnwys plannu perllannau ac agor mannau gwyrdd.

Ffermio Gwastadeddau Gwent yn Gynaliadwy

Prif gorff: RSPB Wales

Swm Cyllido: £554,953

E-bost: Lewis.Stallard@rspb.org.uk

Lleoliad: Gwlyptiroedd De-ddwyrain Cymru

Mae'r prosiect cydweithredol hwn yn cynnwys RSPB Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru ac Ymddiriedolaeth Natur Gwent, sy'n cydweithio'n agos â ffermwyr a phartneriaid eraill i feithrin dealltwriaeth, gwybodaeth, sgiliau a phrofiad er mwyn medru cyflwyno dulliau cynaliadwy o reoli adnoddau naturiol ar Wastadeddau Gwent.

Bydd y ffermwyr a'r partneriaid eraill yn cymryd camau i wella ansawdd y dŵr a gwella a chreu cynefinoedd, gan wella cyflwr y pridd, a sefydlu strybedi cynefin ar gyfer peillwyr, a fydd hefyd yn gweithredu fel tir clustog ar gyfer cyrsiau dŵr. Bydd pob cam yn anelu at wella yr amgylchedd ar Wastadeddau Gwent i bobl a natur, tra'n cefnogi busnesau fferm cynaliadwy.

Ecosystemau Afonydd Gwy, leithon a Hafren (WISE)

Prif gorff: Sefydliad Gwy ac Wysg

Swm Cyllido: £530,215

E-bost: simon@wyeuskfoundation.org

Lleoliad: Llandrindod i Drefyclo

Bydd y prosiect cydweithredol hwn yn gweithio gyda phartneriaeth sydd wedi'i hen sefydlu yn y dalgylch, gan gynnwys tirfeddianwyr a chymunedau lleol, i wella'r adnoddau naturiol mewn tirwedd eang yn nalgylch afon Gwy. Bydd y gwaith yn cynnwys gwella cyflwr pridd tir amaethyddol, creu coetir i fanteisio i'r eithaf ar y posibilrwydd o leihau perygl llifogydd, gwella cynefinoedd i hybu bioamrywiaeth ac i wella ansawdd dŵr, a gwella'r seilwaith ar glosydd fferm i leihau llygredd.

Nod y prosiect yw annog cymunedau gwledig a busnesau amaethyddol yn yr ardal i ddeall sut y gallant wella ecosystemau dros gyfnod a deall y gwasanaethau y mae'r ecosystemau hynny'n eu darparu, ac sy'n allweddol i'r ymdrech i leihau effeithiau'r newid yn yr hinsawdd a llifogydd. Yn ei dro, bydd hynny'n creu cyfleoedd i wella iechyd a lles.

Tirwedd Dyffryn Elwy

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Cadwraeth
Adar Hela a Bywyd Gwylt

E-bost: loliver@gwct.org.uk

Swm Cyllido: £257,680

Lleoliad: Dyffryn Elwy

Mae'r prosiect yn cynnwys 23,500 hectar mewn cydweithrediad â CNC, Llywodraeth Cymru, sefydliadau partner a nifer o dirfeddianwyr ac unigolion.

Bydd y prosiect yn rhoi cyngor a chymorth i berchnogion coetiroedd adfer, rheoli, clustogi ac ymestyn y rhwydwaith coetiroedd, rheoli coed hynafol a gwella cysylltedd rhwng y 60 safle a ragwelir.

Gweithio gyda Phrifysgol Bangor i fonitro ceirw gwyndwn ac edrych ar unrhyw effaith ar reoli clefydau anifeiliaid a deall dosbarthiad a dwysedd y poblogaethau ceirw ar y raddfa hon a phennu effeithiau ceirw ar fioamrywiaeth.

Creu canolfan sgiliau yn yr ardal sy'n cynnig yr holl sgiliau amrywiol sydd eu hangen i reoli'r coetir lleol, gan weithio gydag Ymddiriedolaeth y Wiwer Goch ac Ymddiriedolaeth Bywyd Gwylt Gogledd Ddwyrain Cymru ar Reoli rhywogaethau anfrodorol e.e. Jac y Neidiwr.

Prosiect rheolaeth tir a dŵr cynaliadwy Dyffryn Cain

Prif gorff: Cwmni Buddiannau Cymunedol
Rheolaeth Tir a Rheolaeth Dŵr
Cynaliadwy Dyffryn Cain

Swm Cyllido: £364,715

Lleoliad: Llanfyllin, Powys

E-bost: Alice.Fallon@severnrivertrust.com

Partneriaeth yn cynnwys cymuned amaethyddol dalgylch Dyffryn Cain, gyda'r bwriad o ostwng llygredd gwasgaredig yn y dalgylch i arafu llif y dŵr i wella bioamrywiaeth.

Bydd gweithgaredd y prosiect yn cynnwys creu gwelyau cyrs a choridorau glannau afon, plannu ac adfer gwrychoedd a choetir, adeiladu gwaliau dyfrgwn a llwybrau ar hyd glannau'r afon, a chreu parth cadwraeth cymunedol naturiol. Bydd y prosiect hefyd yn datblygu rhaglen addysgu ar gyfer ysgolion a grwpiau lleol, a darparu mynediad i ofod awyr agored ar gyfer unigolion gyda chyflyrau iechyd meddwl.

Prosiect Dyffryn Camlad

Prif gorff: Ffermwyr Dyffryn Camlad,
Ymddiriedolaeth Cadwraeth Anifeiliaid
Hela a Bywyd Gwyllt/GWCT

Swm Cyllido: £585,000

Lleoliad: Dyffryn Camlad, Powys

E-bost: mgoodall@gwct.org.uk

Prosiect yw hwn sy'n cael ei arwain gan ffermwyr ac sy'n darparu rheolaeth ar raddfa tirwedd, gyda'r nod o wella gwydnwch ecosystemau a galluogi busnesau amaethyddol gwydn a chynhyrchol. Bydd bioamrywiaeth Dyffryn Camlad yn cael ei wella trwy weithredu cydweithredol o'r gwaelod i fyny gan bobl sy'n byw ac yn gweithio yn yr ardal.

Bydd tirfeddianwyr, ffermwyr, cymunedau a rhanddeiliaid allweddol yn canolbwyntio ar adfer cynefin glaswelltir iseldir gwlyb traddodiadol i greu ecosystem iach, wydn ac amrywiol. Bydd y prosiect yn defnyddio dull seiliedig ar leoedd (i lunio a deall blaenoriaethau lleol, yn cynnwys camau i gynnal niferoedd adar sy'n nythu ar y ddaear, sydd, er yn annwyl gan bobl lleol, yn prnhau. Bydd y prosiect yn defnyddio'r rhywogaethau yma fel dangosyddion allweddol o iechyd cyffredinol yr ecosystem. Bydd y prosiect hefyd yn cynnig cyfleoedd i gyfranogi trwy wirfoddoli ac i archwilio manteision hynny ar iechyd a llesiant.

Cynefinoedd Dŵr Croyw Gwydn Dalgylch Irfon

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Cynefinoedd Dŵr Croyw

E-bost: hshaw@freshwaterhabitats.org.uk and jbiggs@freshwaterhabitats.org.uk

Swm Cyllido: £684,437

Lleoliad: Afon Irfon, i'r gorllewin o Lanfair-ym-Muallt, Powys

Mae dalgylch Irfon yn y canolbarth wedi'i bennu yn Ardal Cadwraeth Arbennig yn sgil ei fioamrywiaeth dŵr croyw eithriadol. Bwriad y prosiect yw gweithredu i gyflwyno gwelliannau i ansawdd y dŵr trwy gydweithio rhwng ffermwyr lleol, tîrfeddianwyr, busnesau gwledig, coedwigwyr, sefydliadau statudol, cyrff dŵr croyw anllywodraethol arbenigol a'r diwydiant dŵr.

Bydd y prosiect yn cyflwyno mesurau ymarferol i fynd i'r afael â llygredd gwasgaredig a llygredd yn y tarddle mewn lleoliadau strategol, a gostwng llygryddion ffo trwy reoli pridd a maetholion fferm, plannu coed a rheoli coetir, gostwng mewnbynnau yn y tarddle a gweithredu technegau naturiol i reoli risg llifogydd naturiol (NFRM).

Bydd y prosiect yn annog ymgysylltiad y cyhoedd â rheoli a monitro ansawdd dŵr, gan ddefnyddio gwyddoniaeth dinasyddion. Bydd rhagnodi cymdeithasol yn cael ei dreialu yn yr ardal o gwmpas yr amgylchedd dŵr, er mwyn sicrhau'r manteision iechyd gorau posibl. Bydd rhaglen fonitro gynhwysfawr yn sicrhau bod gweithredoedd a gwybodaeth o'r prosiect yn berthnasol iawn i gynnal gwydnwch dyfroedd croyw yng Nghymru.

Y tri Plwyf – ar gyfer y Da Cyffredin

Prif gorff: Cwmni Buddiannau Cymunedol Y Tri Plwyf – ar gyfer y Da Cyffredin

E-bost: frondorddu@talktalk.net

Swm Cyllido: £695,300

Lleoliad: Lleolir y prosiect ar ac o gwmpas tiroedd comin Llanwrthwl, Llysdimam a Llanfihangel Bryn Pabuan ger Y Bontnewydd-ar-Wy a Rhaeadr Gwy (Powys)

Mae cominwyr Llanwrthwl, Llysdimam a Llanfihangel Bryn Pabuan wedi dod ynghyd i reoli'u tiroedd comin yn weithredol, gan greu tirwedd fwy gwydn a chynaliadwy i gynnal gwell bioamrywiaeth. Bydd y bartneriaeth hon yn rheoli rhostir, rhostir pori gyda'i gyfoeth o blanhigion, ffriddoedd a choetir oddi mewn i ardal y prosiect. Bydd cominwyr a grwpiau gwirfoddol hefyd yn creu ac ehangu pyllau a gwlyptir, mynd i'r afael â rhedyn gan ddefnyddio technegau gwahanol a phori'n gynaliadwy gyda gwartheg a merlod.

Mae'r prosiect hefyd yn bwriadu hybu cyfleoedd antur awyr agored a thwristiaeth trwy wella arwyddion, dehongli a chefnogaeth ar gyfer ymweliadau addysgol. Mae'r cydweithio'n cynnwys arbenigedd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol a'r RSPB ym meysydd cyflenwi, monitro a gwerthuso.

Prosiect Sgiliau Gwyllt Lleoedd Gwyllt

Prif gorff: Ymddiriedolaeth
Natur Maldwyn

E-bost: carla@montwt.co.uk

Swm Cyllido: £699,854

Lleoliad: 8 gwarchodfa a mannau
gwyrdd Ymddiriedolaeth Natur Maldwyn
oddi mewn i Sir Drefaldwyn, Powys

Diolch i gydweithrediad arloesol rhwng GIG Cymru ac Ymddiriedolaeth Natur Maldwyn (MWT), bydd y prosiect yn darparu amrywiaeth o atebion sy'n seiliedig ar natur i wella iechyd, sgiliau a llesiant ein cymunedau lleol. Bydd cynefinoedd newydd a rhai sy'n bodoli eisoes yn cael eu creu a'u rheoli gan grwpiau prosiect, a hynny er mwyn galluogi treulio amser ystyrlon yn deall ac yn rheoli ardaloedd lleol sy'n gyfoethog mewn bywyd gwyllt.

Bydd gwarchodfeydd natur sy'n cael eu gwella gan y prosiect yn galluogi cymunedau lleol i archwilio cynefinoedd yn ddiogel, yn cynnwys glannau afon, coetir, glaswelltir, ffiniau camlas, gwlyptir ac ucheldir. Bydd y prosiect hefyd yn canolbwyntio ar ddatblygu rhaglen strwythuredig, achrededig o weithgareddau natur i alluogi pobl i gyfranogi yn y Pum Nod Llesiant, sy'n gwella iechyd a llesiant, datblygu sgili Bu newydd, meithrin hyder a lleihau arwahanrwydd cymdeithasol. Y nod yw i hyn fod ar gael i'w atgyfeirio'n uniongyrchol gan y GIG a meddygon teulu yn ogystal â bod yn agored i gymunedau lleol ar draws Sir Drefaldwyn.

Adfer Rhostir Pori

Prif gorff: Ymddiriedolaeth
Natur Maesyfed

E-bost: darylle@rwtwales.org

Swm Cyllido: £349,200

Lleoliad: Gogledd Brycheiniog
a Gorllewin Maesyfed, Powys

Prosiect ar y cyd yw hwn rhwng ffermwyr lleol, rheolwyr tir, busnesau twristiaeth, grwpiau amgylcheddol a busnesau celfyddydol a diwylliant gyda'r nod o adfer cynefin rhostir pori eiconig Cymru yng ngogledd Brycheiniog a gorllewin Maesyfed. Bydd y prosiect yn cyflawni camau i adfer yr ardaloedd glaswelltir corsiog presennol i fod yn dir pori mwy gwydn, amrywiol a chyfoethog o ran rhywogaethau. Bydd canlyniadau'r gwaith hwn yn cynnwys lleihau cywasgu pridd, gwella strwythur pridd a gwella'r gallu i storio carbon a dŵr, arafu dŵr ffo ac erydiad. Unwaith eto, bydd y rhostir pori presennol yn cael ei gysylltu'n nodwedd dirwedd barhaus.

Bydd y cydweithio yn mynd ymlaen i ddathlu gwerth diwylliannol, ysbrydoledig ac esthetig cynefin rhostir pori yn y Gymru gyfoes. Bydd gwell mynediad ar gyfer cymunedau lleol ac ymwelwyr i'r dirwedd arbennig hon yn darparu amrywiaeth o gyfleoedd hamdden ac ymarfer corff yn yr awyr agored.

Coetir a Dŵr

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Natur
Gogledd Cymru

E-bost: adrian.jones@
northwaleswildlifetrust.org.uk

Swm Cyllido: £682,614

Lleoliad: Afonydd Alyn a Chwiler o'u
tarddiad i aber yr Afon Chwiler ar yr Afon
Clwyd, ac ar yr Afon Alyn i'r Wyddgrug.

Mae ardal y prosiect yn cwmpasu'r Afon Chwiler a rhan uchaf yr Afon Alyn a'r tir o'u hamgylch, sy'n cynnal nifer o gynefinoedd pwysig yn cynnwys coetir hynafol, glaswelltir heb ei wella, rhostir a gwlyptir. Mae'n cynnwys un Ardal Cadwraeth Arbennig (Coedwigoedd Dyffryn Alyn), un ar ddeg Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig, rhan o Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy, ac ardaloedd o dir comin.

Amcanion y prosiect yw gwella'r cysylltiad rhwng pobl ag ardaloedd sy'n gyfoethog mewn bywyd gwyllt, a hyrwyddo cyfleoedd a manteision sydd yn fach eu heffaith ac yn cyfrannu i'r economi leol. Bydd y prosiect yn nodi cyfleoedd i gynnwys datblygu llwybrau cerdded, darparu seilwaith mynediad newydd, gwell rheolaeth o lwybrau sy'n bodoli eisoes a dehongli wedi'i dargedu. Byddai'r ddarpariaeth benodol angenrheidiol yn cael ei phennu trwy ymgynghori â'r cyhoedd, yr awdurdod lleol/AHNE, perchnogion/rheolwyr tir a darparwyr twristiaeth.

Prosiect Lleol LAND – Talylychau a Chwm-du

Prif gorff: Cymdeithas Mwynder
Cymunedol Talylychau

E-bost: local.land.talley@gmail.com

Swm Cyllido: £520,000

Lleoliad: Ardal o gwmpas Talylychau
a Chwm-du, Llandeilo, Sir Gaerfyrddin

Gyda gweledigaeth gydweithredol, mae'r prosiect yn bwriadu cwmpasu oddeutu 800 hectar o dir ffermio mewn pentrefi hanesyddol Talylychau a Chwm-du. Wrth wraidd y prosiect mae datblygiad a defnydd 24 hectar o dir o gynefin amrywiol sy'n eiddo i'r gymuned, wedi'i leoli ym mhentref Talylychau. Mae trigolion lleol a thirfeddianwyr wedi creu'r prosiect hwn ar y cyd er mwyn mynd i'r afael â heriau lleol arwahanrwydd cymdeithasol, diffyg cyfleoedd busnes a'r angen am arferion a busnes rheoli tir sy'n gynaliadwy ac yn wydn.

Bydd gweithgareddau'r prosiect yn canolbwyntio ar; gwella dal dŵr yn yr ucheldiroedd, gwella ansawdd dŵr yn nau lyn Talylychau, datblygu dolydd blodau gwyllt a gwyndonnydd amrywiol, plannu coed a choetiroedd a reolir yn weithredol, gwella mynediad i'r cyhoedd, gwella cysylltedd cynefinoedd a gwella rheoli pridd. Bydd y tir sy'n eiddo i'r gymuned yn cael ei ddatblygu i gynyddu bioamrywiaeth a gwella mynediad i drigolion ac ymwelwyr i'r ardal. Bydd darparu seilwaith yn y parth awyr agored hwn yn helpu i greu lle mwy deniadol i bobl yn y gymuned ei ddefnyddio i gefnogi cyfleoedd i wella iechyd a llesiant, cydlynad cymdeithasol ac ymdeimlad o le yn lleol.

Prosiect rheoli tir a gwydnwch hinsawdd Nant Alan

Prif gorff: Prosiect Cydnerthedd
Ymddiriedolaeth Afonydd yr Hafren

E-bost: Alice.Fallon@severnrivertrust.com

Swm Cyllido: £268,020

Lleoliad: Dyffryn Nant Alan,
Llanfihangel, Powys

Nod y prosiect yw gwella bioamrywiaeth a gwneud dyffryn Nant Alan a'i ddalgylch yn fwy gwydn. Mae llifogydd i lawr yr afon o'r dalgylch yn creu trafferthion l gartrefi a busnesau, ffermwyr a'u da byw. Bydd y prosiect yn canolbwyntio ar weithgareddau i helpu i fynd i'r afael â llygredd gwasgaredig, lleihau llif dŵr wyneb, ac adfer coetir llydanddail. Bydd hefyd yn creu canolfan ysgolion coedwig at ddefnydd cymunedol, yn cynyddu cyfleoedd hamdden, yn gwella gwydnwch busnesau fferm ac yn gwella ymgysylltiad cymunedol. Bydd gweithgareddau rheoli tir yn cynnwys creu gwelyau cyrs, creu pyllau newydd, plannu gwrychoedd a choetiroedd newydd, ac adfer safleoedd coetiroedd hynafol. Bydd y prosiect hefyd yn cynnal rhaglen ymgysylltu ysgol/cymuned ac yn creu 'labordy byw' a rhwydwaith i drafod a chynllunio cynaliadwyedd y dyffryn yn yr hirdymor.

Dawnsio ar y Dibyn

Prif gorff: Cyngor Gwynedd

Swm Cyllido: £399,590

E-bost: dawnmsinclair@gwynedd.llyw.
cymru

Lleoliad: Cymru Gyfan

Bydd ein prosiect Dawnsio ar y Dibyn yn sefydlu fframwaith cydweithredol enghreifftiol i Gymru Gyfan i alluogi dull mwy strategol o fynd i'r afael yn effeithiol â'r materion amgylcheddol ac economaidd-gymdeithasol sy'n effeithio ar ecosystemau ymylol arfordirol Cymru.

Bydd y prosiect yn canolbwyntio ar ddatblygu cysylltiadau rhwng prosiectau, mentrau a gweithgorau sy'n bodoli eisoes er mwyn lleihau yr ymdrechion sy'n cael eu dyblygu, gan arddangos arferion gorau sy'n cynnig gwerth da am arian. Bydd yn cynyddu ymgysylltiad a chyfranogiad ac yn galluogi ymgymryd â dulliau cydweithredol, addasol o reoli ymylon arfordirol yn gynaliadwy.

Prosiect Coedlan Glynllifon

Prif gorff: Cyngor Gwynedd

Swm Cyllido: £284,336

E-bost: carwynwilliams@gwynedd.llyw.
cymru

Lleoliad: Glynllifon LL54 5DU

Bydd y prosiect hwn yn gweithio gyda chymunedau lleol i ddatblygu dull cydweithredol o reoli adnoddau naturiol Parc Gwledig Glynllifon a'r ardal gyfagos er budd pawb.

Bydd y prosiect yn canolbwyntio ar reoli'r coetir yn y parc yn gynaliadwy yn y tymor hir ac archwilio cysylltiadau ag ecosystemau tebyg ar dir fferm cyfagos. Bydd hefyd yn edrych ar y gwasanaethau y gall yr ecosystem hon eu darparu, a sut y gallwn ddod â phobl a natur at ei gilydd i ddarparu manteision cymdeithasol, economaidd a iechyd a lles.

Mae cynefinoedd y coetir (gan gynnwys ACA a SoDdGA dynodedig) yn wynebu heriau oherwydd difrod stormydd, dealltwriaeth annigonol o gyflwr ac anghenion rheoli, a llai o adnoddau. Mae'r buddsoddiad hwn yn gwella eu rhinweddau a'u potensial gan ganiatáu i fanteision i'r cymunedau lleol gael eu gwireddu'n llawn.

Bro Cors Caron

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Cadwraeth
Gemau a Bywyd Gwyllt

E-bost: mgoodall@gwct.org.uk

Swm Cyllido: £490,000

Lleoliad: Ystrad Meurig, Ceredigion

Mae'r grŵp o dan arweiniad ffermwyr yn anelu at wella tir ffermydd o amgylch gwarchodfa natur genedlaethol Cors Caron yng Ngogledd Cymru. Canolbwyntio'n gyfannol ar ffoamrywiaeth, gwella cynefinoedd, iechyd pridd ac ansawdd dŵr a gwella cysylltedd. Cefnogi'r GNG i reoli'r dirwedd gyfagos a gwarchod adnoddau naturiol a nwyddau cyhoeddus ochr yn ochr â chynhyrchu bwyd a ffermio sy'n creu elw. Mae olyniaeth a darparu cyfleoedd i'w plant a chenedlaethau'r dyfodol yn sbardun enfawr i'r prosiect.

Ochr yn ochr â gwaith sylweddol yn adfer cynefinoedd amgylcheddol mae'r prosiect hwn yn gwella lles y gymuned; gwella cysylltiadau cymdeithasol, lles a'r cysylltiad traddodiadol a hanesyddol rhwng y gymuned a'r tir.

Prosiect Lles Golygfa Gwydyr

Prif gorff: Golygfa Gwydyr Cyf

E-bost: rogerd@golygfagwydyr.org

Swm Cyllido: £70,000

Lleoliad: Caerdroia, Coedwig Gwydyr,
Conwy,

Nod y prosiect yw nodi'r ffordd orau o ddefnyddio adnoddau coedwig Golygfa Gwydyr (o dan Gytundeb Rheoli Cymunedol 10 mlynedd gyda Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC)) i ddarparu amrywiaeth o weithgareddau lles ac i ddatblygu ein hadnoddau coedwig ar gyfer gweithgareddau lles i gefnogi buddiolwyr ledled Gogledd Cymru.

Yn draddodiadol, mae bywyd yng Nghonwy wledig wedi canolbwyntio ar ffermio a choedwigaeth ac mae'r ddau yn parhau i fod yn bwysig i bobl leol. Yn ystod y ddau ddegawd diwethaf bu newid o'r sectorau hyn i dwristiaeth ond, yn ddiwylliannol, mae ffermio a choedwigaeth yn parhau i fod yn bwysig i'r bobl ac mae llawer o wybodaeth a sgiliau o hyd yn y meysydd hyn y mae'r prosiect hwn yn anelu at eu cadw yn y gymuned.

Atebion Naturiol yn Ardal Elenydd Ceredigion

Prif gorff: Grwp Elenydd Cyf

Swm Cyllido: £252,430

E-bost: hmitchellassoc@aol.com

Lleoliad: Cwmystwyth, Ceredigion

Partneriaeth gydweithredol rhwng tiffeddianwyr, trigolion, Cyfoeth Naturiol Cymru ac Ymddiriedolaeth Hafod i gefnogi gwydnwch a chynaliadwyedd bywyd yn ardal Elenydd Ucheldiroedd Cambria a Chwm Ystwyth. Mae'r prosiect yn dathlu treftadaeth gymunedol gorffennol glofaol hanesyddol y cwm tra'n lleihau ei etifeddiaeth amgylcheddol negyddol ar y rhai sy'n byw gerllaw ac i lawr yr afon i Fae Ceredigion.

Mae'r prosiect yn gobeithio dod â'r gymuned at ei gilydd er mwyn ymgysylltu a hyrwyddo arferion ffermio cynaliadwy, gwell mynediad at gyfleoedd treftadaeth a dysgu, defnydd mwy cynaliadwy o adnoddau a mynediad at wirfoddoli yn yr ardal eiconig hon gan gadw gwerth cynhenid asedau naturiol a gwarchod yr iaith a'r gymuned er budd cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Pobl a Natur – Gweithio Gyda'n Gilydd

Prif gorff: Grŵp Cydweithredol Maesmawr

Swm Cyllido: £499,200

E-bost: hmitchellassoc@aol.com

Lleoliad: Y Drenewydd

Mae Grŵp Cydweithredol Maesmawr, wedi nodi heriau lleol sy'n wynebu ffermio a bywyd cymunedol yn nhrefi a phentrefi eu tirwedd. Mae rhan o dalgylch uchaf Afon Hafren, sy'n cynnwys tua 17,240 erw o dir aelodau a choedwigaeth CNC sy'n ymestyn o Dolfor yn y dwyrain i Clywedog yn y gorllewin.

Y prif nod yw cefnogi iechyd ecosystemau i wella bioamrywiaeth. Bydd ein 30 o bartneriaid ffermio yn plannu coed a gwrychoedd, adfer cynefinoedd a gwella eu cysylltedd, creu pyllau a datblygu gwell mynediad i fannau gwyrdd a glas ar gyfer gweithgarwch corfforol a lles meddyliol. Byddant hefyd yn ceisio deall a hyrwyddo gwell dealltwriaeth o'r bygythiadau a sut i'w gwrthweithio drwy ddefnyddio uwch-dechnoleg. Gwneir hyn drwy fod y ffermwyr cyntaf yng Nghymru i ddelweddu lloeren gwirioneddol fel rhan o brosiect delweddu digidol Cymru Fyw sy'n cael ei gynnal gan Brifysgol Aberystwyth.

Rhwydwaith Ecolegol Gwydn Cymru (WaREN 2)

Prif gorff: Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru

Swm Cyllido: £499,200

E-bost: lynbyrne@wildlifetrustswales.org

Lleoliad: Cymru Gyfan

Mae prosiect Rhwydwaith Ecolegol Gwydn Cymru (WaREN) yn gweithredu fframwaith cydweithredol enghreifftiol ar gyfer Cymru gyfan i hwyluso camau mwy effeithiol i fynd i'r afael ag effeithiau INNS ar amgylchedd, yr economi a lles pobl Cymru.

Nod y prosiect yw hwyluso'r gwaith o ffurfio rhwydwaith cynaliadwy o Grwpiau Gweithredu Lleol yng Nghymru er mwyn gallu cyflawni camau gweithredu effeithiol ar lawr gwlad ar faterion INNS lleol ac mewn mannau â blaenoriaeth. Byddant yn cynhyrchu a chyfleu offer prosiect i gefnogi camau gweithredu INNS effeithiol cydweithredol gan gynnwys pecynnau cymorth, rhaglen hyfforddi, cymorthfeydd, fforwm rhannu gwybodaeth a chyfleoedd ariannu, er mwyn galluogi mesurau ataliol i leihau yr INNS ledled Cymru.

Cynefinoedd Cynaliadwy Amaethwyr Mawddwy

Prif gorff: Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Swm Cyllido: £499,641

E-bost: rhys.owen@eryri.llyw.cymru

Lleoliad: Ardal Dinas Mawddwy/ Llanymawddwy

Mae'r grŵp yn cynnwys perchnogion tir ifanc sy'n ffermio'n helaeth o amgylch Dinas Mawddwy yn ne Meirionnydd. Mae eu ffermydd da byw yn ymestyn o'r ucheldiroedd mawn o amgylch Aran Fawddwy (905m), i gymoedd toreithiog Cwm Cywarch a Llanymawddwy. Mewn partneriaeth ag Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, y nod yw ymgymryd â phrosiect i sicrhau'r manteision mwyaf posibl o'r adnoddau naturiol sydd gennym yn yr ardal, i'n busnesau ni ac i'r gymuned ehangach.

Nod y grŵp yw darparu amrywiaeth o atebion sy'n seiliedig ar natur ar draws y ffermydd i adfer yr ucheldiroedd a'u rheoli i gynyddu gwydnwch a gwella bioamrywiaeth, storio carbon, gwella ansawdd dŵr a lleihau'r perygl o lifogydd.

Byddant hefyd yn edrych ar fanteision hamdden yr ardal, un o'r adnoddau naturiol mwyaf trawiadol yn yr ardal hon yw y statws Gwarchodfa Awyr Dywyll. Bydd hyn ochr yn ochr â chynlluniau i wella mynediad yn yr ardal, gan weithio ar y cyd â phrosiectau eraill sy'n seiliedig ar fynediad. Eu nod yw cynnig lluo o gyfleoedd hyfforddi a datblygu cymunedol a gweithio ochr yn ochr â phartneriaid eraill i gynnig hyfforddiant a chyfleoedd gwirfoddoli yn yr ardal i feithrin gallu yn eu cymunedau.